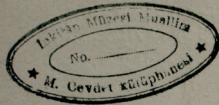

۱۳ کانون اول ۱۹۱۷

صافی : ۲۳

برنجی سنه

کتابخانه
مجموعه
۵۶۲۵۴

علم ، صنعت و اخلاق دائر هفته ای مجموع

بم کی فرقتدن سوکرا اوله ندی . بن بوزنی کوردم . یالکز حکایه سی
ایستمد . یو قلعه نك قوماندانی امش ...
« پایچه » نك سی ؟
دیه شاشدیلر .
— اوت ؟
...!
.....
صاغنده اوطوراق ایری ، أسیر کنج سوردی :
... اویله ایسه « چون » شهید اولدی ، دیورسک ؟
— یا نه دیه ؟
— « وورولدی ، ئولدی » دی .
— « چون ؟
.....

أسیر دلقانی دینك اوجه كان لانی سوله مدی . یوشوندی .
سلاح آرقاداشلرنيك قارشینده صوئوق برشی سوله مك ایسته میوردی .
خریستاننکن وورولوب ئوله « شهید » دیتیرمیدی ؟ اختیارضابطك
أطرافنده باغداش قومش بولداشلی ، اوبر ووبودار « چون ،
چون ؟ » کی بوزینه باقورلردی . صوصه بو سكون دها آغیر-
لاشاجی ، كندی دها مشكل بر موقده قالاچقدی . قیزاردی .
دوشوعدن آغزندن قاجیردنی اعتراضه پشیان اولدی . اما آرقق
هیچ بر .. قاجاماق پولی یوقدی . صیقیلراق :
— ددهكك آدی نه دی ؟
دیدی

— سولغور ...
— آی ، توركیدی ؟
— هم جدید ...
— خریستاننك اوردوسنده می عسکردی ؟
— خایر ، بزم اوردوسنده .
— او حالده ناصل « پایچه » یه قوماندان اولش ؟
— « پایچه » بزم قلعه مزدی ، به ...
....

کنج ، چوره ، قهرمان ووبودارلر شاشدیلر . یونلر قام حرب
اداملردی . یالکز الدلاری اصله یایاچلری شیش بیلیرلردی . صنعتلری
ایچنده اوقادار قایب اولشلدیکه ... وقایحه هیچ اهیت برمز لردی .
اوزاق یاقین تاریخی دکل ، حتی وقتيله کندیلرنيك یایدینی شیلری بيله
بیلزلر ، ووردولری قصبه نك ، یاغسا ایشکری شهرلرک اسملرني
اونوتورلردی . اونوتادلری شی استقباله عاقدی : « قزیل الا » به
کیديله چکدی . بو جوملر ، بو آقنلر ، بو محاصرله عپ اورابه بول
آچقی ایچوندی . اوراسی ، دنیا اوززنده بر جنتدی ! یوتون دنیانك
ظفری ، شانی ، سعادتی ، غنیتی اوراده ایسی . اختیار ضابط پوس
بیقیرلر باقدی . براز دوشوندی . باشی صالادی . قالین دامالری
کوکون قیللی اسمر آلتی قلعه به دوشرو اوزاندی :
— پوراسی ایکی سته بزده قالدی .
— نه وقت ؟
دیدی .
— فاتح غازی زمانده ...

کنج محاورله بو ایکی سته لك حا کیتی اسلاغنه باشلادی . دده
سپله کلن تورکنلر قلعه نك ایچنده لیره امان و برمز لردی . نه جانلرینه ،
نه ماللرینه دوقونولمادی . حتی اسیر بيله آلتینامادی . برلنك حا کمدن

نصلرک صراخته دکل ، آنجاچ اشارته ، دلالتنه ، اقتضاسنه ،
حتی بعضاً آنجاچ ایماسنه ... استاد ایچمکده در .
ایشته بعدالهیجره . نزول ایدن ایشلرک تبلیغ ایتدیکی بو
عائله احکامیهله جاهلیت دورینك اسکی بوزوق قنامللری ،
عادتلری سوکولوب آتیلدینی کی ، اونلرک برینه و بعضاً رأساً
یکی « کملر وضع ایدیلشدر . بالطبع ، اسلاطینك اساسنه مخالف
اولمایان بعض قاعده لرک عیناً ابقالی ده جائز کوریلشدر .
صلیم ثابت

نکته

اسکی نهرمانلر

نکته نك ...

« ... تورکیز آز سولر ، چوق یایارلر .
مقتول ابراهیم پاشا

پوسنا بکيله سمندره بکنتک عسکرلری ایشته قاچ هفته ده « پایچه » یی
صارمشلر ، قوماندانلرنيك کلنسی بکلیورلردی . دیزر یاغورلرک ،
چیلغین قورطونلارک دوه دوکه بوسونلادینی تکیز دیوارلی پووک
قلعه قوته امیندی . نه قاپندمه ، نه بیدلرندمه کیسه کورونه بوردی .
برجلرندمه صالاناق یا برانلر اولسه بوم بوش بر قایا بیعتی سایلچقدی .

ایکی اوق آتیمی ئونده قورولو بیاش چادرلرک اوکند . به
سرلی سیاه کبلره اوطورومش کنج ووبودارلر اختیار بر ضابطك
آکلاندلرلی دیکلیورلردی . هوا ، طلیق بر یاز صابی قادار ،
کوزله دی . اطرافنده دوربه طاقلی اوزون سزارلرله جرید اویار
کی قوشوشورلر ، آیدیلغین خویلانن آتلر شاخه قالفارق ، دلی
بر دربوت لاله ایلی آتیلیورلردی . سانکه بوتون اوردوگاهده ،
دوبوت کوندر کونگی کوستره بن ایصالق سیکک حبس ایشدیکی
بریکمش بر نشه چالاعتدی . قیرچیل پوس بیقیرلری ، پورنك
اوجه باقارق ، ایکی ایله بوکن اختیار ضابط :
— بم پووک بابام بوراده شهید اولدی .
دیدی .

— کچن سفر صاریله بی زمانی ؟
— نه کچن سفری ؟
— ...!
— ... چوجوقیسکر ؟ بن آلتیمی ملوتم . پووک بابامک
قاچ یاخشده اولاسی لازم کلیر ؟
دیکلرلر کولوشدیلر .
— هر حالده سندن پووک ... دیدی
— هم چوق پووک ... معلوما ، عسکر کچ اوله نیر . احوال

کیندک. قلعه یافلاشخه، جم آبی اوتادارق: «ایچکزدن کندیشه کوومن وارسه ایسته میدان... تکک (*) دوکرشلم». «آده» حایقردی. قلعه دن «وار» وار «دیه» باغیردیلر. «براز» سوکرا قلعه تک قایسی آچیلدی. برآتل قیجیدی. بو محافطلرک قوماندانق «بلاس شهری» ایدی. تپدن طیرناغه قادار زهرلر کیدهیدی. آفیده زهرلیدی. جم قلیچنی چکیدی، مزارعانی صالیوردی. بربرلرینه جموعه باشلادیلر.

— بلای شهری نه قوالانوردی؟

— قلیچ...

— مزاراه غارنی قلیچ اولوری؟

— اووقت بزده بوکا شاشدق. بوآدام غایت ایری، غایت قوتلی برعباریدی. اما جم اوتدن داما ایری، داما کنج، داما چوبکیدی.

— چک زهری بوقیدی؟

— واردی. اما یالکز کوکینده... ایکی ساعت قادار بربرلری یارالایامادیلر. آتاری یورلیدی. قلعه تک سیرلری هب سیرجیه دولشدی. بزم عسکرده صف اولمش، اوزاقدن بوهیجانلی معارعه بی سیر ایدیوردی. برابره قالاچلردی. پوشانده ناسل اولدی.. کورمه تک. جات ایتدی «چک مزارعی قیریلدی. قلیچنه داوراغه میدان قالدی. بلای شهری دیزینه اولیه بر قلیچ ایندیردیکه...»

...

— ... اوح ناسل سویلیم. اوتکده صول باجانی ماهوریه، چیزمه سیله برابر بره دوشدی. بز قوشدق. آنک باشی طوطق. کندینسی اشانی آلدق. بلای شهری «هوررا هوررا...» دیه کندینسی آفلاشلایان قلعه ی کیردی. زاولایتک یوزی صاب ساردی. برده دوران توپوق باجافته باقیور «الهی سوهنجی تولدورسون» دیوردی. قوجاچمزه چادره کتیردک. جراح، حال حال آقان قانی دوردوردی.

...

اختیار آهالایارق چک آسکی قهرمانلارنی اکلاندی. بوله یامان برضابط اوردو کورمه مندی. شیددی زاولای کیم سیرلر نادولونک هانکی شهرتده قوتلوق دککترله کورده سرحدک خوالاریه آچکیوردی. برضابط ایچون حردین اوزاق باشامق قادار آیتیلدی برنی بوقدی. تونک، کنج باشنده فقط قاتندن چوق آیتدی. تون عاراب شان، شرف ایچنده ایدی استراحته چکلیز، قولسز، باجافز قاتان قهرمان حرب حمرنی ایچنده عمری اولدجه برجهن عذابیه قورانیوردی. اختیارضابط، جسور چک طولای قاتندن سوکرا کایم سزلکنی، حرسنی، آلامادینی انتقامک روهندن آیدینی یارای آبی آسکی اکلاندی، دیکله نلرک ایچندن بری خزه ایغه قاتندی. چادرک اوقاسنده دوران نقرله:

— نم آغله مزارعنی کتیرک...

— دیه هایقیردی.

...

— بو، قاسم وویوودادی.

— اوطورانلر:

— نه یاباجسک؟

— دیدیلر.

...

[*] «تکک» تعبیری برینه استانبولده بر قدم خان «پیک» تعبیری قوالانوردیلر. فقط «تکک» دیه نلرده وار. خصوصیه اناولوده بو تعبیر قوالانوردیلر.

هیچ فرق بوقدی. اوتادارک... بر بوطلو کونی بازار میدانده کورولو ابدن بر سرخوش خرسبانی دوکککاری ایچون ایکی باشی بوزوگ بونی وورولشدی. تالانلرده، نجاتلرنده راحت راحت چالیشان یابجه یلیری سانکه «عداک» آذوردی. رایانلرین امین اولان عثایلرک هیبی بر جمعه کونی جامع طولانلشدی. نغاز قلیسورلیدی. کوردکاری آیلکلرک انتقامنی آتانی ایسته بن برلیر طوبلاوب جامی باصدیلر، سونفور آلیله اداملرک هیبی بر آتده تولدوردیلر. قیده بوچاقده قالاناری ده اسیر ایتدیلر. ایسته...

... ایسته آشاغی یوقاری قش سنه وارک «یابجه» ینه اوزلرده...

— دیه حکایه سنی بشرهن اختیار دوغرولدی. آغلیخی دیزلرینه دایادی. کورمدهی:

— اما یوسف مطلقا آلاچمز.

— مطلقا.

— هله بکلر کاسینلر بر.

— فرصت دوشرسه بکلری ده بکلمه یز.

— ...

— برجموم...

— اما داما عسکر کله چک...

...

...

اختیار بوندن اولکی محاصره ده بولونلشدی. اوبوزقون، نه قورقونج برهلا کندی. فرهاد بکی غافل آولایوب قرق سانچالنه باشی آلان عاراب یابیی بولنی ایچون ووروزدن، مناستر، سندنده بکلری میدانه آتیشلاردی. خسرو بک، سنال بک، بالی بک، فران بریدیان قوتی متهور عاراب قریستوف آتلی بیک کتیه امداد. کلهجه ی قادار - یابجه ی صقیق برمشلردی. اختیار بردن صوصلدی. یوزنجی آکینیدی.

— آه زوالی جم...

— دیدی. کوزلری باشاردی.

...

— دنیاده بوجک حالی قادار بوره کی پارچالایان بر آجی بوقدر.

— نه جسور، نه قوتی، نه پادو برطوسوندی!

— ضابط آقلیوردی. سوردیلر:

— شیدیه نرده؟

— ...

— تولدی؟

— کتکی اولسهیدی...

— یانه اولدی؟

— یارم تولو قالدی.

— ...؟

— اوت، یارم تولو... بر عسکر ایچون عمری اولدقیه دوکرشه مک.

— «یارم تولوم» دیکمدر. جم عارابه ایچون بارادیلشدی. کچن محاصره ده،

برکون، نه ایسته بوراچده اوطورمش بولداشلرله صحبت ایدیوردق.

جم دیکله: «نم جام صقیلیور. ووروشق ایستبورم. «سوکرا:

«هایدی کلک، دوشانک باش عمارنی تککک قاوغایه چاغرام.

قبول ایدوسه آکلنیز». دیدی. بن، مقصد کندی کوچزی

نوتزی کوسترمک اولمادینی سبویلیم. مزایم هب بردن قلعه یی

القدی. وارکیمکچه چالیشم. لافی دیکله نمدم. قالدق. ارقاسندن

آییدی. طولانسک تهنه سمن طردی. اوزاندن «یاشا، یاشا...»
دیه باغیریان پولداشلی :

— قافاسی کس، قافاسی کس !
دیدیله جواب ویرمدی. اوموزنی سیلکدی. هوپردانسکیک
تل زرهلی کینش صرتنه ساغ دیزله یاسدی. قالین قولارچی آرقایه
قازیردی... چکرلیک خناسنه رچاق یومروق پایشیدوردی.
هر یومورقده مزاراق ضربه سیه کورکس کیکیری چونک یاقین
هوپردانسکی «اوج» «اوج» دیه ایکی یوردی. اغزندن اولوق
کی ییغیلی قائل فیضیه یوردی. ایکی تیس کیلنجه، قاسم وویوودا
هیچ برشی یامیش کی صوفوق قائله دوغرولدی. بردن قلیچی،
مزارغی آلدی. اوقداشلینه دوغرو یوردی. قلعدن چیقائل
هوپردانسکیک حسینه قوشیشو یوردی. اختیار ضابط :

— بره قاسم. نه به بوجریک کلنه سی آلامد؟
دیه اوموزنی اوقشادی. اوبر وویوودا زرده المرائی چور دیرله
— نه کسندک؟ نه کسندک؟
دیورلردی. قاسم کولومعه دی. اختیاره یالیدی. قیل
دودا قری زورله اوینادی :
— آر بیداندنه بولک شرفنه اولایشی که...
دیدی. سوکر اوقداشلینه دوزلک علاوه ایدی :
— اوقنی عمری اولدیه آن سحر سحرلار اوق یاقاغه کولوم.
دنیا ده یالاندن داما عداپلی بر سر زاری ؟

حققه ژان هوپردانسکی بر داما حرب ایدمدی. ییلارچه
یاقانده یورادی... قالدی زمان اوقن اوسکی بدهش، قوتل
محارب دکل، خاسنه، مفروز برسیاستیدی. استانبوله دوشیاندن یالک
دنه اوسفر کادی. وزیرلک آیهه جانی صیقدی. نهایت... آر
میدانه دهده تولمندی. سلطان سلیمانک مجارستانه قرال نصب ایتدیکی
یاوشی وورقی ایچون برکون کزلیجه «بودا» به کیره کی یاقالادی.
برطوریاه قونیاوب طونایه آیلیدی...

عمر سیف الدین

«هیچ!» کی اوموزنی سیلکدی. آلمی قالمز زنده، اوکته
یاقارق کزنگه باشلادی. هر آفینده، هر یومعه اوردونک باشنده
کیدن بوقصا بولوب، نجف کتخ مهن هیچ لایردی سوبله، یالکر
دیکلردی. قیانتدن قوت یالک بللی دکلدی. چلیسزدی. زهری وجودنه
پیل کلیر، یوکسک طولاندن آیهه ییغیل نازک پوزی کوجوک
کورکوردی. آتی کتخه اوسته فیرلادی. مزارغی آته آلدی.
صیرمان سیاه کیرده اولور اولرده قالدیلر. اختیار پولداشلینه :
— تکه تکه وروشمه کیدیور، دی، ماری زهری کیسه...
....

اوقداشلی «قاسم، زهری کی!» دیدیله. او هیچ جواب
ویرمدی. نه اوموزنی سیلکدی. میدانه آتی سوردی. نله
قاپسک اوکته کیدنجه تکه تکه وروشمه ایچون بر محارب ایتدی.
قلعدن جواب ویرن اولادی.
وویوودا زهری ضابطه، یالان اولارن «سیر ایچون، ارقاسندن
قوشمشلردی. قاسم بلدن قلیچی چقاردی. اوزاغه فیرلادی. اشدن
دیدی، دیه. نه به دوزلک، آن اوزلک، دوس، دوزلک
قایدی.

— بره قورقلار! دیه هاشردی. ایسته آعدن لینم. قلیچی
آدم. اوقامده زهره «آدم» قاسم اوق. ایچکوده غنا تکه تکه
دوکوشه جک بران یوقی ؟

....

سیرلردن یایشیورلردی.
— کیی ایستسک؟
دیدیله.
— بلاش شوری.
— او، بوراده یوق...
— اوندن اوستون برسی ایستورم !
— اوله ایسه بکله !
— ...

قلعه تکه اوندنه، قاسم وویوودا آغیردیر مزارغی بره صایلادی.
یووارلاق کورکسکی چیکنه کیکلیدی. صیرسز لایوردی. پولداشلی
اوزاندن اوکازا ورلردی. یایدی ایسته بره لیکدی. قلیچسز، قالماسیز،
آکسز، زهرسز هیچ دوکوش اولوریدی؟ اما اوکالاف آکلاف
امکان یوقدی. غایت نادیدی. قرا ووردیکی شیدن ثلوم قارشینده
یله دوغزیدی. قلعه قاپسک غجیردایغی دویدی. سیاه زهرلی برآت
اوزونده سیاه زهرل بر دیو کوردی. یاشنه آغیر بر قلیچ آیلیدی.
آعدنه قالین بر مزاراق ط یووردی. بودی، ژان هوپردانسکیکی.
دوشان اورد سنده اونک قادار قوتله اولک قادار مهیبه، اوندک قادار
چیقامادی. آتی ساموودلادی. قاسم وویوودا اوزنیه سوردی.
پوآکسز، قالماسیز، قلیچسز، زهرسز، اونه آزدیرمک ایستوردی.
قاسم بردن مزارغی چکدی. کیری فیرلادی. نام هوپردانسکیک
آتی اوزنیه کلیرن آکیلیدی. آت اوزرندن آشدی. هوپردانسکی
تکرار آتی دوندورورن بره فیرلایان قاسم دیمیر مزارغیله کوکته
اوله بر چاریدیکه... بر آکده. «محارب دیوی، زهرلی شانیفردایارق
بره یوورلادی. قالمای بره. مزارغی بر طرزه کیددی. بودوشوش
دهشتدن تونک آت شالانلاق قایدی. قاسم وویوودا، بره یایش
برمادیه جرم این چوک بر قایلان یاوروسی کی، خنسنک اوسته